

ването на удобенъ манастиръ върху чукарата съ яка крепостъ (пиргъ), църква „Св. Богородица“, килии и други помѣщения. Това станало между 1348 — 1350 година. Манастирътъ се издигналъ на урвестъ гребенъ, който се спуща западно къмъ рѣката Бѣлица. Днесъ отъ сградитѣ личатъ само зидове надъ скалитѣ и развалини въ двороветѣ.

Бившиятъ директоръ на етнографския музей въ София, *Йорданъ п. Георгиевъ*, първи следъ Освобождението е обиколилъ, въ 1903 г., и измѣрилъ видимитѣ основи на старината. Той дава следнитѣ размѣри на каменитѣ сгради. Високиятъ връхъ на гребена е заграденъ съ грамаденъ зидъ, основитѣ на който се виждатъ на всѣкъде. Този зидъ е правъ само въ изтокъ и северъ. Източната стена е 165 метра дълга, а северната 157¹/₂ метра. Въ западъ и югъ зидътъ се изкривява споредъ мѣстото, презъ което минава, и заема дължина 240 метра. Почти успоредно съ източния зидъ минава презъ срѣдата на заграденото пространство другъ зидъ. Тѣй че цѣлото заградено пространство представя две слѣпени укрепления: 1) сжщинска крепостъ, която има форма на разкривенъ четвъроъгълникъ и 2) манастирско укрепление, което има форма на неправиленъ многоъгълникъ. Въ последното укрепление има развалини отъ сгради, въ които се виждатъ части отъ варъ, покрити съ живописни мазилки.

Сжщинската крепостъ заема североизточната, сжщевременно и по-гслѣмата частъ отъ цѣлото укрепление. Въ нея има сжщо развалини отъ нѣколко сгради, но по тѣхъ нѣма нито варъ, нито живопись по мазилката. Предполага се, тѣ ще да сж били жилища на стражаритѣ, що пазѣли проходния пѣтъ и манастира. Презъ сжщинската крепостъ минава старъ и широкъ коларски пѣтъ а на четиритѣ главни жглове върху общото укрепление се намиратъ развалини на 4 кули. Къмъ срѣдата на напречната стена се намирала църквата „Света Богородица“. До нейнитѣ развалини имало още една кула. Развалини отъ кули се виждатъ и по други мѣста. Развалинитѣ на най важната и най голѣмата кула се намиратъ въ североизточната частъ на сжщинската крепостъ. Тукъ мѣстото е най-високо и представя добъръ наблюдателенъ пунктъ, отъ който се вижда нагоре цѣлия Балканъ, а надолу котловината и дори горната махала (Варуша) на Търново.

Стенитѣ, които заграждатъ манастирскитѣ сгради и самата крепостъ, сж надъ стрѣмнитѣ урви съ югоизточно изложение.

Понеже отъ измѣрванията на *Йорданъ п. Георгиевъ* сж се изминали близо 40 години, нужно бѣ да се направятъ нови измѣрвания и новъ огледъ. Инспекторътъ въ Министерството на земедѣлието, бившъ кметъ въ Килифарево,